ROMÂNIA
CURTEA DE APEL BUCUREŞTI
SECŢIA A VIII-A CONTENCIOS ADMINISTRATIV ŞI FISCAL

DOSAR NR. 9950/2/2009

SENTINŢA CIVILĂ NR. 1243

Şedinţa publică din data de 10 martie 2010
Curtea constituită din:
JUDECĂTOR : MONICA NICULESCU
GREFIER : CARMEN MOLDOVEANU

Pe rol fiind pronunţarea asupra acţiunii în contencios administrativ formulată de reclamantul **CONSILIUL NAŢIONAL PENTRU STUDIEREA ARHIVELOR SECURITĂŢII** în contradictoriu cu pârâtul **MANOLE FLOREA.**

Dezbaterile asupra fondului cauzei au avut loc în şedinţa publică din data de 24 februarie 2010, susţinerile părţilor fiind consemnate în încheierea şedinţei publice de la acea dată, încheiere care face parte integrantă din prezenta hotărâre, dată la care Curtea a amânat pronunţarea cauzei pentru 3 martie 2010 şi apoi pentru astăzi 10 martie 2010, având nevoie de timp pentru deliberare şi pentru a da posibilitate părţilor să depună concluzii scrise.

CURTEA

Prin cererea înregistrată la data de 22 octombrie 2009, reclamantul **CONSILIUL NAŢIONAL PENTRU STUDIEREA ARHIVELOR SECURITĂŢII** a solicitat instanţei, în contradictoriu cu pârâtul **MANOLEA FLOREA**, constatarea calităţii acestuia din urmă de colaborator al Securităţii, în temeiul OUG nr. 24/2008 privind accesul la propriul dosar şi deconspirarea Securităţii.

În motivarea acţiunii sale, reclamantul a învederat instanţei că verificarea pârâtului s-a realizat din oficiu, în considerarea calităţii sale de Primar al comunei Segarcea Vale, jud. Teleorman; potrivit notei de constatare nr. S/DI/I/1559/18.05.2009 şi a înscrisurilor anexate, pârâtul a fost recrutat de Securitate ca informator, la data de 31.03.1981, pentru încadrarea informativă a Combinatului de Îngrăşăminte Chimice Turnu Măgurele, sens în care acesta a semnat un angajament, primind numele conspirativ „Marius".

Cu toate că recrutarea sa pare să fi fost făcută în scopul furnizării de date pe linie de antiterorism, în dosarul său se regăsesc documente care fac trimitere la informații ce depășesc acest cadru, relatate de pârât organelor de Securitate, în cauză fiind în prezența unor informații ce se circumscriu prevederilor art. 2 lit. b din OUG nr. 24/2008.

Reclamantul își fundamentează acțiunea pe o singură informare a pârâtului, adresată verbal organelor de securitate, referitor la un grup de muncitori din cadrul combinatului care, în 24.10.1981, au făcut comentarii în legătură adoptarea unor măsuri privind distribuirea produselor alimentare, prilej cu care „au adus injurii la adresa conducerii superioare de partid și de stat".

Prin urmare, arată reclamantul, sunt întrunite cerințele legale impuse de art. 2 lit. b din OUG nr. 24/2008, informațiile furnizate de acesta referindu-se la activități sau atitudini potrivnice regimului totalitar comunist, vizând îngrădirea dreptul la libertatea de exprimare și libertatea opiniilor (art. 28 din Constituția României din 1965 coroborat cu art. 19 din Pactul Internațional cu privire la Drepturile Civile și Politice).

Prin întâmpinarea înregistrată la dosarul cauzei în data de 3 decembrie 2009, pârâtul **MANOLEA FLOREA** a solicitat instanței respingerea acțiunii reclamantului, ca nefondată.

În susținerea poziției sale procesuale, pârâtul a arătat că, deși a semnat angajamentul de teamă și prin constrângere morală, nu a procedat la îndeplinirea acestuia, astfel că toate faptele reținute astfel cum rezultă din nota de constatare a CNSAS – Direcția Investigații sunt invenții ale ofițerului de securitate, în sensul că acele informații au fost puse în sarcina sa, deși el nu cunoștea nimic în legătură cu acele informații, neputând ști dacă faptele arătate corespundeau sau nu realității. Probabil că aceste mențiuni, arată pârâtul, au fost un exces de zel al ofițerului de securitate, care trebuia să își justifice activitatea pentru care era foarte bine plătit din banii statului.

Toată relația sa cu organul de securitate în baza angajamentului semnat s-a rezumat la maximum 4-5 întâlniri cu ofițerul de securitate, în cadrul cărora i-a explicat concret faptul că nu are calitățile necesare unui colaborator adevărat pentru a pătrunde în mediile vizate de organele de securitate. Toate aceste întâlniri s-au desfășurat pe o perioadă de aproximativ 2 ani și nu au fost urmate de rezultate concrete în sensul dorit de securitate, care să producă schimbări în destinul unor oameni.

Analizând acțiunea reclamantului prin prisma actelor dosarului și a reglementărilor legale aplicabile, Curtea reține următoarele:

1. În considerarea dispozițiilor art. 3 lit. g din OUG nr. 24/2008 privind accesul la propriul dosar și deconspirarea Securității - text potrivit căruia „Pentru a asigura dreptul de acces la informații de interes public, orice cetățean român, cu domiciliul în țară sau în străinătate, precum și presa scrisă și audiovizuală, partidele politice, organizațiile neguvernamentale legal constituite, autoritățile și instituțiile publice au dreptul de a fi informate, la cerere, în legătură cu existența sau inexistența calității de lucrător al Securității sau de colaborator al acesteia, în sensul prezentei ordonanțe de urgență, a candidaților la alegerile prezidențiale, generale, locale și pentru Parlamentul European, precum și a persoanelor care ocupă următoarele demnități sau funcții:

....

g) *primarii*, viceprimarii, consilierii judeţeni, consilierii în Consiliul General al Municipiului Bucureşti, consilierii locali".

2. Potrivit notei de constatare nr. S/DI/I/1559/18.05.2009, întocmită de Direcţia de Investigaţii a CNSAS (f. 8 şi urm.), pârâtul Manolea Florea figurează cu dosarul fond reţea nr. R 292605, 2 volume.

2.1. Potrivit *Raportului privind modul cum a decurs recrutarea numitului Manolea Florea în calitate de informator, pe linie antiterorism, din 31.03.1981* (f. 18), pârâtul Manolea Florea a fost recrutat Compartimentul Antiterorism din cadrul IJS Teleorman, acesta „fiind convins de necesitatea sprijinului pe care trebuie să-l acorde organelor de securitate şi conştient de importanţa activităţii desfăşurate de către acestea..."; „Candidatul în timpul recrutării nu a ridicat probleme şi nici nu a pus condiţii de colaborare cu organele de securitate".

În acest sens, pârâtul a şi semnat, în data de 31 martie 1981, un *angajament de colaborare* (f. 33), preluând numele conspirativ „Marius", „conştient de importanţa pe care trebuie să o aducă fiecare cetăţean la apărarea cuceririlor revoluţionare ale poporului...".

2.2. Prin *Nota raport întocmită de ofiţerul de legătură în data de 27.10.1981* (f. 43), acesta a consemnat relatările verbale ale pârâtului cu prilejul întâlnirii pe care acesta a avut-o în aceeaşi zi, ca sursă, cu ofiţerul de securitate. Potrivit acestei note raport, pârâtul a relatat despre un grup de muncitori din combinat care, în 24.10.1981, au făcut o serie de comentarii în legătură cu decretele privind distribuirea alimentelor, exprimându-şi îngrijorarea că această distribuire a produselor alimentare pe locuitor este mică şi că nu au cu ce să-şi întreţină familiile. De asemenea, a relatat pârâtul ofiţerului, aceştia au adus injurii la adresa conducerii superioare de partid şi de stat.

2.3. Având în vedere că informaţia furnizată de pârât nu intra în specificul de activitate al Compartimentului 0620 Antiterorism, ofiţerul de securitate *a decis direcţionarea ei către securitatea locală*: „Cu aspectele relatate de informator va fi informată securitatea Tr. Măgurele".

3. Pârâtul contestă faptul că el ar fi relatat aceste aspecte ofiţerului de securitate, arătând că este vorba despre un exces de zel al acestuia, pentru a-şi justifica activitatea şi salariul.

Procedând, prin urmare, mai întâi, la analiza Notei Raport din perspectiva valorii sale probatorii, Curtea reţine că art. 2 lit. b din OUG nr. 24/2008 stabileşte, printre mijloacele de probă pentru dovedirea calităţii de colaborator al securităţii, şi *„relatările verbale consemnate de lucrătorii securităţii"*.

Legiuitorul a instituit astfel o prezumţie legală de veridicitate a acestor consemnări, prezumţie relativă desigur, a cărei înlăturare cade în sarcina celui ce contestă consemnarea relatării verbale.

Susţinerile pârâtului referitoare la excesul de zel al ofiţerului de securitate, ca temei pentru invocata inventare a acestei relatări, pentru a-şi justifica activitatea, nu pot fi reţinute în raţionamentul juridic al cauzei.

Eventuala existenţă a unor astfel de situaţii, faptul că *uneori* s-ar fi întâmplat astfel nu induce decât concluzia posibilităţii existenţei unor excepţii, fără a nega însă regula, tocmai această posibilitate, de a existenta astfel de excepţii, fiind consfinţită prin caracterul relativ al prezumţiei legale de veridicitate a consemnării ofiţerului a relatării verbale a sursei.

Or, a transforma eventuale excepţii în regulă, în baza unor simple afirmaţii, echivalează cu lăsarea fără conţinut a textului normei legale care consacră valoarea probantă a acestor consemnări.

În concluzie, instanța reține valoarea probatorie a Notei raport din data de 27.10.1981, în prezenta cauză, urmând a face analiza acesteia din perspectiva cerințelor impuse de definiția colaboratorului securității, în art. 2 lit. b din OUG nr. 24/2008.

4. Potrivit dispozițiilor art. 2 lit. b din OUG nr. 24/2008 privind accesul la propriul dosar şi deconspirarea Securității statuează că este colaborator al Securității *„persoana care a furnizat informații, indiferent sub ce formă, precum note şi rapoarte scrise, relatări verbale consemnate de lucrătorii Securității, prin care se denunțau activitățile sau atitudinile potrivnice regimului totalitar comunist şi care au vizat îngrădirea drepturilor şi libertăților fundamentale ale omului".*

4.1. Din Nota raport invocată reiese în mod cert întrunirea primei cerințe, privind furnizarea de către pârât organelor de securitate de informații privind activități sau atitudini potrivnice regimului totalitar comunist, în speță simpla exprimare a nemulțumirii față de măsurile adoptate de conducerea de partid şi de stat, precum şi injuriile aduse acestora de grupul de muncitori fiind privite ca potrivnice regimului comunist şi considerate periculoase pentru securitatea acestuia.

Prin sintagma legii, „activități sau atitudini potrivnice regimului totalitar" comunist nu trebuie să înțelegem doar activitățile/atitudinile de dizidență manifestă, de opoziție clar şi neechivoc exprimată față de regimul totalitar comunist sau, mai mult decât atât, acțiunile concrete care urmăreau înlăturarea acestui regim.

Rațiunea principală a legii nu este de a scoate la lumină actele de rezistență/dizidență/opoziție la regimul comunist, ci de a permite aflarea adevărului cu privire, printre altele, la persoanele care au făcut posibile, prin colaborarea lor nesilită, controlul total asupra populației României, inocularea terorii şi a sentimentului omniprezenței organelor de represiune în viața publică şi privată a cetățenilor, în vederea perpetuării sistemului totalitar comunist.

Or, privind lucrurile din această perspectivă, a rațiunii şi finalității legii, trebuie să ne raportăm la ceea ce autoritățile regimului comunist considerau ca fiind activități şi/sau atitudini potrivnice regimului, întrucât aprecierea proprie a acestora era cea care declanşa luarea de măsuri împotriva persoanele vizate de delațiuni, aceste autorități fiind cele care defineau în mod absolut discreționar atât ceea ce era permis, cât şi ceea ce era interzis în societatea românească, fapt caracteristic de altfel tuturor regimurilor totalitare.

În această ordine de idei, erau considerate potrivnice sau ostile regimului totalitar comunist orice acțiuni sau atitudini neconforme ideologiei oficiale, orice critici sau exprimarea nemulțumirii față de măsurile adoptate de conducători, cu atât mai mult injuriile aduse acestora, ca să ne referim doar la atitudinile incidente în prezenta cauză în raport de nota ce consemnează relatarea verbală a pârâtului.

În concluzie, Curtea opinează că informațiile relatate în cuprinsul Notei raport se încadrează în ipoteza normei legale, constituind, în accepțiunea legiuitorului, *„activități sau atitudini potrivnice regimului totalitar comunist".*

4.2. Rămâne de analizat dacă această furnizare de informații viza îngrădirea unor drepturi şi libertăți fundamentale ale omului.

În această ordine de idei, instanța reține că furnizarea acestor informații către organele de securitate a expus persoanele în cauză unor consecințe negative pentru ele, fiind supuse cel puțin supravegherii informative pentru simpla exprimare a opiniile lor şi convingerilor lor, constituie activități care au vizat îngrădirea *Dreptului la libertatea de exprimare, libertatea opiniilor şi de conştiință*, consacrat legislativ în epocă în:

- art. 28 din Constituția Republicii Socialiste România din 1965, în vigoare în perioada de referință, potrivit căruia „Cetățenilor Republicii Socialiste România li se garantează libertatea cuvântului, a presei, a întrunirilor, a mitingurilor și a demonstrațiilor"
- art. 30 alin. 1 din Constituția Republicii Socialiste România din 1965, în vigoare în perioada de referință, potrivit căruia „Libertatea conștiinței este garantată tuturor cetățenilor Republicii Socialiste România".
- art. 19 pct. 1 și 2 din Pactul internațional cu privire la drepturile civile și politice, ratificat de România prin Decretul nr. 212/1974, texte potrivit cărora „ (1) Nimeni nu trebuie să aibă de suferit din cauza opiniilor sale. (2) Orice persoană are dreptul la libertatea de exprimare; acest drept cuprinde libertatea de a căuta, de a primi și de a răspândi informații și idei de orice fel, indiferent de frontiere, sub formă orală, scrisă, tipărită ori artistică, sau prin orice alt mijloc, la alegerea sa".

Fiind, prin urmare, întrunită ipoteza normei legale cuprinsă în art. 2 lit. b din OUG nr. 24/2008 privind accesul la propriul dosar și deconspirarea Securității, instanța – în temeiul art. 11 din același act normativ – va admite prezenta acțiune și va constata calitatea pârâtului de colaborator al Securității.

PENTRU ACESTE MOTIVE
ÎN NUMELE LEGII
H O T Ă R Ă Ș T E

Admite acțiunea formulată de reclamantul **CONSILIUL NAȚIONAL PENTRU STUDIEREA ARHIVELOR SECURITĂȚII,** cu sediul în mun. București, str. Matei Basarab nr. 55-57, sector 3, în contradictoriu cu pârâtul **MANOLEA FLOREA,** dom. în com. Segarcea Vale, jud. Teleorman, și, în consecință:

Constată calitatea de colaborator al Securității în privința pârâtului Manolea Florea, născut la data de 16.11.1954 în com. Segarcea Vale, jud. Teleorman, fiul lui Ion și Tudora.

Definitivă. Cu drept de recurs în termen de 15 zile de la comunicare.

Pronunțată în ședința publică din data de 10 martie 2010.

JUDECĂTOR
MONICA NICULESCU

GREFIER
CARMEN MOLDOVEANU

Red. dact. 4 ex.MN/MN

(4.257)